

RECEȚIONAT Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare _____ _____ 2020	AVIZAT Secția AȘM _____ _____ 2020
--	---

RAPORT ANUAL

**privind implementarea proiectului din cadrul Programului de Stat
(2020-2023)**

***Abordarea interdisciplinară bioetico-socio-medicală a contingentului vulnerabil
de populație cu stare severă de sănătate și posibilitățile de reabilitare,***

Cifrul proiectului 20.80009.8007.36

Prioritatea Strategică *Sănătate*

Conducătorul proiectului **OJOVAN Vitalie** _____

Conducătorul organizației **CEBAN Emil** _____

Președintele Senatului **CEBAN Emil** _____

L.Ș.

Chișinău, 2020

1. Scopul etapei anuale conform proiectului depus la concurs

Studiul conceptului de vulnerabilitate din perspectivă interdisciplinară bioetico -socio-medicală la contingentul vulnerabil de populație

2. Obiectivele etapei anuale

1. Studiarea conceptului de vulnerabilitate din perspectivă interdisciplinară: bioetică, socială și medicală la categoriile de pacienți copii, vârstnici și deținuți
2. Publicarea rezultatelor cercetărilor în reviste de specialitate
3. Elaborarea metodologiei și instrumentelor de cercetare: ancheta și chestionarul
4. Publicarea rezultatelor cercetării în culegerea de articole științifice „Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare” (ediția a III-a).

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Analiza surselor din diferite baze de date privitor la tema proiectului și studierea publicațiilor științifice de referință (review al literaturii).
2. Organizarea de ateliere de lucru (2) și mese rotunde (1) cu prezentarea rezultatelor analizei datelor publicate referitor la subiectele prevăzute în proiect și trasarea unei tactici în privința activității și conținutului primelor etape, organizaționale, de investigații sociologice asupra diferitor contingente de subiecți incluși în studiu. În cadrul acestora va fi realizat un studiu calitativ prin metoda focus-grupului pentru identificarea subiectelor de cercetare.
3. Alcătuirea, expertizarea și redactarea finală a chestionarelor. Testarea primară, de probă, a anchetelor.
4. Aplicarea I-ei etape de investigații sociologice la contingentul de respondenți prestabilit.
5. Totalizarea rezultatelor obținute în primul an de investigații la proiect, pregătirea materialelor științifice sub formă de articole și rezumate și prezentarea acestora în cadrul forurilor științifice internaționale.
6. Organizarea Conferinței Internaționale „Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ediția 2020 cu prezentarea și discutarea rezultatelor obținute.
7. Alcătuirea și prezentarea raportului pentru I an de activitate în cadrul proiectului.
8. Identificarea unor noi potențiali parteneri ai proiectului și înaintarea propunerilor de proiect în cadrul concursurilor (bilaterale, Horizon 2020, etc.)

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor etapei anuale

1. Au fost analizate sursele din diferite baze de date privitor la tema proiectului și studierea publicațiilor științifice de referință (review al literaturii).
2. Au fost organizate de 2 ateliere de lucru (atelier de lucru cu participarea specialiștilor în gerontologie și a personalului de activează cu contingentul de populație cu vârstă avansată; atelier de lucru cu participarea specialiștilor în pediatrie și a personalului care activează cu contingentul de copii cu probleme severe de sănătate) și 2 mese rotunde

(„Abordări metodologice a studiului conceptului de vulnerabilitate”, masa rotundă ”Influența sistemului farmaceutic asupra contingentului vulnerabil de populație), seminarul interuniversitar online „Abordare interdisciplinară a conceptului de vulnerabilitate” cu participarea membrilor echipei proiectului, altor categorii de cercetători și prezentarea rezultatelor analizei datelor publicate referitor la subiectele prevăzute în proiect și trasarea unei tactici în privința activității și conținutului primelor etape, organizaționale, de investigații sociologice asupra diferitor contingente de subiecți incluși în studiu. Rezultatele cercetărilor efectuate au fost reflectate în publicațiile aferente proiectului.

3. A fost alcătuită ancheta cu privire la studiul impactului pandemiei Covid-19 asupra sănătății mintale a populației (COVID-19 PsyImpact & PsySafe Program) în versiune română și rusă, în colaborare cu Universitatea Babeș-Boliay, în cadrul unui studiu multicentric internațional. Studiul a fost avizat de Comitetul de Etică a Cercetării din cadrul USMF ”Nicolae Testemițanu” (avizul se anexează).

4. Au fost inițiate activități de colectare a datelor în cadrul anchetei COVID-19 PsyImpact & PsySafe Program, prin intermediul rețelelor de socializare (pentru variantele electronice) și pe formulare imprimabile pentru colectarea datelor în rândul pacienților și personalului medical din Republica Moldova.

5. Rezultatelor obținute în primul an de investigații la proiect au fost reflectate în cadrul materialelor științifice sub formă de articole și rezumate și prezentarea acestora în cadrul forurilor științifice naționale și internaționale.

6. A fost organizată Conferința Internațională „Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, ediția 2020 cu prezentarea și discutarea rezultatelor obținute.

7. A fost demarat studiul COVID-19 PsyImpact & PsySafe Program, studiu internațional sub egida Universității de Medicină și Farmacie” Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca. Scopul studiului studierea impactului pandemiei COVID-19 asupra sănătății psihice a personalului expus riscului crescut de contaminare (sănătate, situații de urgență, ordine publică, apărare și siguranță națională) și a populației generale, identificarea factorilor care pot determina reducerea riscului de apariție a tulburărilor anxioase. De asemenea, a fost înaintat la concurs în colaborare cu Universitatea de Sumy, Ucraina proiectul „Promotion of social inclusion of vulnerable groups through education and raising awareness: european experience” No. 620818-EPP-1-2020-1-UA-EPPJMO-MODULE, Jean Monnet Academic Modules.

8. S-au creat echipele de experți și voluntari care vor participa la realizarea studiilor empirice, inclusiv în rândul studenților în procesul elaborării tezelor de licență prin studii pilot pe diferite categorii de subiecți vulnerabili (în număr de 33), în vederea integrării rezultatelor obținute la următoarele etape ale proiectului.

5. Rezultatele obținute

La etapa ***Studiul conceptului de vulnerabilitate din perspectivă interdisciplinară bioetico-socio-medicală la contingentul vulnerabil de populație*** al proiectului au fost determinate strategiile ce urmează să fie aplicate la etapele ulterioare, în ceea ce privește realizarea obiectivelor trasate.

Pentru configurarea tacticilor ce vor constitui strategiile ulterioare, în anul I de realizare a Proiectului a fost stabilit suportul teoretic, fapt ce a inclus câteva componente importante:

1. studierea surselor științifice la subiect, publicate în diferite ediții de referință peste hotare, preponderent în țările ce au o experiență solidă în investigarea vulnerabilității la diferite categorii de populație și aplicarea reușită a politicilor de asistență interdisciplinară a persoanelor/grupurilor vulnerabile. Au fost inițiate studii asupra conceptului de vulnerabilitate din perspectivă interdisciplinară pe următoarele direcții: a) conceptul de vulnerabilitate și aspectele sale bioetice; b) repere bioetice privind consilierea pacientului paliativ; c) aspectele socio-medice ale vulnerabilității pacienților – copii și vârstnici.

2. analiza stării de lucruri în R.Moldova efectuată prin: a) studiul surselor autohtone publicate; b) investigarea pe teren a situației în unele instituții ce acordă asistență persoanelor/contingentului vulnerabil; c) colectarea informației de la persoane atribuite grupurilor vulnerabile și de la personalul ce activează în respectivele instituții.

3. A fost demarat studiul COVID-19 PsyImpact & PsySafe Program, studiu internațional sub egida Universității de Medicină și Farmacie” Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca. Scopul studiului studierea impactului pandemiei COVID-19 asupra sănătății mentale a personalului expus riscului crescut de contaminare (sănătate, situații de urgență, ordine publică, apărare și siguranță națională) și a populației generale, identificarea factorilor care pot determina reducerea riscului de apariție a tulburărilor anxioase.

4. stabilirea subiectelor de investigație, concretizarea problemelor ce urmează a fi abordate, trasarea unor obiective concrete pentru perioada următoare (în anul 2021) în cadrul organizării și desfășurării a 2 foruri științifice de importanță tactică majoră pentru derularea în continuare a proiectului:

1) Seminarul Științific Interinstituțional republican „*Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității*” (19 iunie 2020). Lucrările au decurs la două secții: I. Vulnerabilitatea pacientului în cadrul investigațional contemporan. II. Subiecte clinice ale vulnerabilității persoanelor cu probleme de sănătate în R.Moldova. Au participat membrii executori ai proiectului și specialiști ce activează în diferite instituții din republică (centre de reabilitare, spitale, penitenciare, instituții speciale de învățământ), ce acordă asistență medicală, spirituală, psihologică, juridică și de alt gen contingentului vulnerabil că stare de sănătate deteriorată. În final s-a decis ca să fie editate prezentările participanților sub formă de rezumate.

2) Conferința Științifică Internațională: „*Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*” (6-7 noiembrie 2020). Subiectele prezentate în cadrul ședințelor diverse domenii ale științei și filosofiei ce relevă problemele sănătății umane în condițiile societății din prima jumătate a secolului al XXI-lea, caracterizată prin diverse și

complexe procese în toate sferile de activitate, ce plasează omenirea în fața unor noi provocări. Materialele constituie cele mai recente și interesante valorificări științifice ale specialiștilor din țară și de peste hotare incluse în trei secții: 1. Medicina și societatea între realizări și probleme presante (*abordări bioetice, juridice, axiologice, sociologice, filosofico-medicale, teoretico-medicale*). 2. Cadrul spiritual și asigurarea calității vieții, bunăstării și siguranței în sănătate (*configurații filosofice, bioetice, culturologice, politologice, istorico-medicale și estetice*). 3. Viața și sănătatea omului contemporan din perspectivă multidimensională (*explorări medico-biologice, ecologice, antropologice, psiho-sociale, informaționale ș.a*). La for au fost prezenți circa 130 participanți cu statut de autor și coautori ale materialelor puse în discuție. Au fost prezentate și discutate 76 de rapoarte. În final s-a luat decizia publicării în extenso a materialelor prezentate. Au participat online savanți din România, Ucraina, Bielorusia, Germania, Polonia, Franța, Turcia, Kazahstan ș.a. Ședințele forului au inclus 4 ședințe: 1 ședință în plen, 3 ședințe în secții, inclusiv o subsecție dedicată subiectelor dopajului în sport.

În cadrul desfășurării ambelor foruri, dar, mai ales în timpul Conferinței Științifice Internaționale „Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare”, au fost puse în discuție subiecte importante cu atribuție directă sau tangențială la tematica Proiectului.

O sarcină importantă valabilă aproape pentru toate acțiunile întreprinse sau urmează a fi întreprinse, rămâne a fi implicarea studenților, doctoranzilor și tinerilor specialiști din domeniul medicinei și farmaciei, mai cu seamă în ceea ce privește participarea la organizarea și derularea forurilor științifice, elaborarea și editarea materialelor științifice.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de publicații

Articole din reviste internaționale:

1. POPA A., NEGARĂ A., SÎRBU I., ȘORIC G., POPESCU A. Rolul biomarkerilor în evaluarea sindromului de fragilitate la persoanele vârstnice. In: *J. Rom. Gerontol. Geriatr.*. 2020. ISSN 2601-2022.

Articole din reviste naționale:

- **categoria B**

1. BANARI, Ion, FEDERIUC, Victoria, ȘARGU, Elena. Conceptul de vulnerabilitate în activitatea medicală. Sinteze bioetice. În: *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*. Chișinău, 2020, Nr. 5 (87), pp. 13-18. ISSN 2587-3873.
2. VICOL, Nelu, CACIUC, Viorica-Torii, FEDERIUC, Victoria. Entități corelative: etica, ecologia/ecoetica și bioetica în educație. ÎN. *Univers Pedagogic*, 2020, Nr. 1 (65), pp.7-20, ISSN 1811-5470.

3. NEGARĂ, A., ȘORIC, G., COȘCIUG, E., POPESCU, A., POPA, A., STOICOVA, I. Sindromul de fragilitate la persoanele vârstnice: sinteza literaturii. *Sănătate publică, economie și management în medicină*. 2020, nr. 1(83), pp. 31-36. ISSN 1729-8687.
4. POPESCU, A., ȘORIC, G., FEDERIUC, V., OJOVANU, V. Vulnerabilitatea la vârstnici, sinteză de literatură. In press: *The Moldovan Medical Journal*. 2020. ISSN 2537-6373.
5. POPESCU, A., ȘORIC, G., COȘCIUG, E., POPA, A., NEGARĂ, A., BODRUG, N. Statutul cognitiv și emoțiile ca determinante a fragilității la vârstnici. In press: *Sănătate publică, economie și management în medicină*. 2020. ISSN 1729-8687.
6. ȘORIC, G., POPESCU, A., COȘCIUG, E., NEGARĂ, A., TENCHIU, M., STOICOVA, I., COVBASA X. Stabilirea ponderii sindromului de fragilitate la populația vârstnică. *Sănătate publică, economie și management în medicină*. 2019, nr. 3(81), pp. 43-46. ISSN 1729-8687.
7. ȘORIC, G., POPESCU, A., COȘCIUG, E., POPA, A., NEGARĂ, A., BODRUG, N. Fragilitatea vârstnicului-aspect multidimensional. In press: *Sănătate publică, economie și management în medicină*. 2020. ISSN 1729-8687.
8. ȘORIC, G., POPESCU, A., COȘCIUG, E., POPA, A., NEGARĂ, A., BODRUG, N. Morbiditatea geriatrică și calitatea vieții la etapa spitalicească. In press: *Sănătate publică, economie și management în medicină*. 2020. ISSN 1729-8687.
9. ȘORIC, G., POPESCU, A., POPA, A., BODRUG, N. Particularitățile clinice ale pacienților vârstnici cu infecție SARS-CoV-2 (revista literaturii). In press: *Revista de Științe ale Sănătății din Moldova*. 2020. ISSN 2345-1467.

Articole în alte reviste

1. CURTEANU, Ala, SIRIC, Ala, JITARCIUC, Ala, CARAUȘ, Tatiana, VLASOV, Diana. Rezultatele dezvoltării neurologice a copiilor prematuri și la termen în perioada copilăriei. În: *Buletin de perinatologie*. Chișinău, 2020, Nr. 3 (88), pp.31-37. ISSN 1810-5289.

Articole în culegeri de materiale ale conferințelor internaționale de peste hotare

1. COJOCARU, V., OJOVANU, V., BANARI, I. Basic aspects of manifestation of vulnerability in penitentiary medicine. In: *Сахаровские чтения 2020 года: экологические проблемы XXI века. Материалы 20-й международной научной конференции, 21-22 мая 2020 г., г. Минск, Респ. Беларусь. В 2-х частях. Часть 1. Под общ. ред. С.А. Маскевича, М.Г. Герменчук. Минск: ИВЦ Минфин, 2020, с. 68-71. <https://doi.org/10.46646/SAKH-2020-1-68-71>*

Articole în culegeri de materiale ale conferințelor naționale cu participare internațională

1. BANARI, Ion. Vulnerabilitatea donatorului în viață (Analiză bioetică). În: *Integrare prin cercetare și inovare. Conferința științifică națională cu participare internațională. Rezumatele comunicărilor. Științe umanistice. Științe sociale. Științe juridice și economice.* Universitatea de Stat din Moldova. Institutul de Cercetare și Inovare. Chișinău, 2020, pp. 5-8. ISBN 978-9975-152-48-8. ISBN 978-9975-152-51-8.
2. OJOVANU, Vitalie, OJOVAN, Ala. Configurarea priorităților morale în investigarea tendințelor evoluării bioeticii medicale. In: *Filosofia și perspectiva umană: Materialele Conferinței Științifice consacrată Zilei Mondiale a Filosofiei*, 21 noiembrie 2019, Chișinău. Red. coord. A.Hanganu. Chișinău: „Artpoligraf”, 2020, pp. 42-48. ISBN 978-9975-3036-7-5.

Culegeri

1. *Sănătatea, medicina și bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare.* Materialele Conferinței Științifice Internaționale, Ediția a 3-a, 06-07 noiembrie 2020. Colegiul de redacție: Vitalie Ojovanu (redactor responsabil și coordonator). Chișinău: Print-Caro, 2020. – 400 p. ISBN 978-9975-56-805-0

Ghiduri metodologice

1. Gheorghiu, I., Reaboi, N., Federiuc V. Repere metodologice cu privire la menținerea unui stil de viață sănătos în perioada de carantină. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Chișinău, 2020.
[https://mecc.gov.md/sites/default/files/repere metodologice mecc v0.1 cc.pdf](https://mecc.gov.md/sites/default/files/repere_metodologice_mecc_v0.1_cc.pdf)

Articole în culegeri de materiale ale conferințelor internaționale

1. OJOVANU, Vitalie. Actualități și perspective ale implementării potențialului bioeticii în spațiul socio-medical. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare.* Ediția a III-a. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, 6-7 nov. 2020, Chișinău. Red. resp. și coord: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 11-18. ISBN 978-9975-56-805-0
2. BANARI, Ion. Vulnerabilitatea pacientului hepatic în faza pretransplant. Implicații bioetice. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare.* Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7

nov.2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 93-97. ISBN 978-9975-56-805-0

3. COJOCARU, Viorel. Aspecte bioetice și practice ale consilierii spirituale a deținuților bolnavi. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Ediția a III-a. Materialele Conferinței Științifice Internaționale, 6-7 nov.2020, Chișinău. Red. resp. și coord: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 104-111. ISBN 978-9975-56-805-0
4. COBILEANSCHI, Oleg, CONDRATIUC, Svetlana, DANDARA, Alexandru. Specificul unei comunicări cu pacienții cu dizabilități. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7 nov. 2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 65-73. ISBN 978-9975-56-805-0
5. CONDRATIUC, Svetlana. Probleme a ageismului pentru populația vulnerabilă. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7 nov. 2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 126-129. ISBN 978-9975-56-805-0
6. GREJDEAN, Tudor, NEGARĂ, Anatol, VOLOCEAI, Victoria, ȘORIC, Gabriela, LUPACESCU, Iurie. Factorii determinanți ce influențează starea de sănătate a populației de 80 ani și peste. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7 nov.2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 291-295. ISBN 978-9975-56-805-0
7. NEGARĂ, Anatol, ȘORIC, Gabriela, MOROȘANU, Mihai, BADAN, Vlad, GLOBALA, Nina. Dereglările cognitive la varstnici – o problemă a medicinei contemporane. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7 nov. 2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 346-350. ISBN 978-9975-56-805-0

Rezumate în reviste de peste hotare

1. BANARI, I.P., LUPASCO, Iu. A., VENGER, I.S., BEREZOVSICAIA, E.S. Epistemic ambiguity in the context of empirical research of the hepatic patient in the pre-transplant

phase: bioethical approach. In: *Российский журнал гастроэнтерологии, гепатологии, колонопроктологии*. Москва, 2020, № 5, Том 30, с. 84. ISSN 1382-4376.

Rezumate în culegeri ale conferințelor internaționale

1. ȘARGU, Elena, FEDERIUC, Victoria. Impactul medicalizării și a farmaceuticalizării asupra calității vieții populației vulnerabile. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7 nov. 2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 129-130. ISBN
2. OJOVAN, Vitalina, LUCHIANIUC, Andrei. Stabilirea tacticii de tratament în afecțiunile parodontale la adolescenții cu diabet zaharat tip 1. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7 nov. 2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 350-352. ISBN
3. BERLINSCHI, Dinu. (Coord. șt. V.Ojovanu). Aspecte bioetice despre administrarea anesteziei în afara sălii de operație. În: *Sănătatea, Medicina și Bioetica în societatea contemporană: studii inter și pluridisciplinare*. Materialele Conferinței Științifice Internaționale. Ediția a III-a. 6-7 nov. 2020, Chișinău. Red. resp.: V. Ojovanu. Chișinău: Print Caro, 2020, pp. 155-156. ISBN
4. OJOVAN, Vitalina. Configuring the essential topics of vulnerability in children with type 1 diabetes. In: *MedEspera 2020: The 8th International Medical Congress for Students and Young Doctors, 24-26 september, Chișinău, Rep. Moldova. Abstract Book*. Chișinău: F.E.-P. "Tipografia Centrală" , 2020, p. 317. ISBN 978-9975-151-11-5.
5. OJOVAN, Vitalie. Development and implementation of strategies regarding the valorization of the potential of bioethics in medical institutions in the Republic of Moldova. In: *Abstract Book. Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”*, 21-23 octombrie 2020. Chișinău, 2020, p. 126. <https://congres.usmf.md/wp-content/uploads/CULEGEREA-de-REZUMATE.pdf>
6. BANARI, Ion, FEDERIUC, Victoria. The concept of vulnerability in medical activity. Bioethical syntheses. In: *Abstract Book. Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”*, 21-23 octombrie 2020. Chișinău, 2020, p. 86. <https://congres.usmf.md/wp-content/uploads/CULEGEREA-de-REZUMATE.pdf>

7. SORIC, Gabriela, POPESCU, Ana, FEDERIUC, Victoria, OJOVAN, Vitalie. Vulnerability of the elderly, application of VES-13. In: *Abstract Book. Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”*, 21-23 octombrie 2020. Chișinău, 2020, p. 107. <https://congres.usmf.md/wp-content/uploads/CULEGEREA-de-REZUMATE.pdf>
8. ȘARGU Elena, FEDERIUC, Victoria. The impact of medicalization and pharmaceuticalization on the quality of life of the vulnerable population. In: *Abstract Book. Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”*, 21-23 octombrie 2020. Chișinău, 2020, p. 117. <https://congres.usmf.md/wp-content/uploads/CULEGEREA-de-REZUMATE.pdf>
9. OJOVAN, Vitalina. Vulnerability of children with type 1 diabetes: a topic of interdisciplinary approach. . In: *Abstract Book. Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”*, 21-23 octombrie 2020. Chișinău, 2020, p. 129. <https://congres.usmf.md/wp-content/uploads/CULEGEREA-de-REZUMATE.pdf>

Articole de popularizare a științei:

1. ȘORIC, G. Sarcopenia – de la teorie la practică. *Cronica sănătății publice*. 2020 in press. ISSN 1857-3649.
2. ȘORIC, G. Sindromul de deshidratare la vârstnici. *Cronica sănătății publice*. 2020 in press. ISSN 1857-3649.

7. Diseminarea rezultatelor obținute în formă de prezentări (comunicări, postere, teze/rezume/abstracte) la foruri științifice

Foruri științifice internaționale peste hotare

20-я Международная научная конференция «Сахаровские чтения 2020 года: экологические проблемы XXI-го века» , 21-22 мая 2020 г. Minsk. Organizator principal: Международный государственный экологический институт имени А. Д. Сахарова Белорусского государственного университета.

Raport și articol:

Cojocaru V.P., Ojovanu V.I., Banari I.P. „*Basic aspects of manifestation of vulnerability in penitential medicine*”.

Foruri științifice internaționale în R. Moldova

1. Congresul Internațional Med Espera 2020, The 8th International Medical Congress for Students and Young Doctors, September 24-26, Chișinău. Prezentare și rezumat:

Ojovan Vitalina „*Configuring the essential topics of vulnerability in children with type 1 diabetes*”.

În cadrul Congresului a fost organizat *Workshop-ul „The concept of vulnerability in ethics and medicine”*. Prezentatori:

Victoria Federiuc, university assistant, Department of Philosophy and Bioethics, *Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy*, Chisinau, Republic of Moldova.

Ion Banari, dr.filos., University Lecturer, Department of Philosophy and Bioethics, *Nicolae Testemitanu State University of Medicine and Pharmacy*, Chisinau, Republic of Moldova.

2. Conferința științifico-practică cu participare internațională: „*Performanța în educație – factor-cheie în asigurarea securității umane*”, 9-10 octombrie 2020, Chișinău. Organizatori: Academia de Administrare Publică, în colaborare cu Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău și Centrul de Geografie Istorică Militară din Republica Moldova.

Raport:

Ojovanu Vitalie „*Aspecte teoretico-practice ale optimizării devenirii componentei umaniste în profesia de medic*”.

3. Sesiunea Științifică „*Filosofia și perspectiva umană*” consacrată Zilei Mondiale a Filosofiei, Ediția a XVIII-a, 19 noiembrie 2020. Chișinău. Organizatori: Secția Filosofie, Institutul de Istorie ; Asociația pentru Filosofie din Republica Moldova.

Rapoarte:

Ojovanu Vitalie, Ojovanu Ala „*Subiectul vulnerabilității în asistența stomatologică*”

Banari Ion „*Condiții bioetice în îngrijirea și protecția pacientului paliativ reflectate în reglementările juridice și morale autohtone*”

Cojocaru Viorel „*Aspecte bioetice privitor la accentuarea stării de vulnerabilitate privitor la deținutele gravide*”

4. *Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemitanu”*, 21-23 octombrie 2020. Chișinău, 2020

Participare cu rezumate:

Ojovan Vitalie „*Development and implementation of strategies regarding the valorization of the potential of bioethics in medical institutions in the Republic of Moldova*”.

Soric Gabriela, Popescu Ana, Federiuc Victoria, Ojovan Vitalie „*Vulnerability of the elderly, application of VES-13*”.

Ojovan Vitalina „*Vulnerabilitatea copiilor cu Diabet zaharat de tip 1: un subiect de abordare interdisciplinara*”.

5. În cadrul Congresului a fost organizat *Workshop-ul „Vulnerabilitatea – subiect esențial în conduita terapeutică contemporană (abordări medicale, antropo-bioetice, psihologice, manageriale)”*

Moderatori:

Vitalie Ojovan, dr. hab. În filos., conf. univ.

Ion Banari, dr. în filos., lect. univ.

Prezentări:

1. Ion Banari, dr. în filos., lect. univ., Catedra de filosofie și bioetică, „Subiectul vulnerabilității în activitatea medicală și optica sa interdisciplinară. Vulnerabilitatea pacientului paliativ”.

2. Anatolie Eșanu, dr. în filos., conf. univ., Catedra de filosofie și bioetică, „Repere bioetice ale asistenței paliative”.

3. Victoria Federiuc, asist. univ., Catedra de filosofie și bioetică, „Vulnerabilitatea în practica clinică contemporană”.

4. Elena Șargu, asist. univ., Catedra de filosofie și bioetică, „Impactul medicalizării asupra păturilor social-vulnerabile”.

5. Viorel Cojocar, asist. univ., Catedra de filosofie și bioetică, „Vulnerabilitatea drept condiție decisivă a tentativelor de suicid în penitenciare”.

Foruri științifice de nivel republican

Seminarul Științific Interinstituțional „*Interdisciplinaritate în abordarea vulnerabilității*”, Chișinău, 19 iunie 2020 (în cadrul proiectului „*Abordarea interdisciplinară bioetico-socio-medicală a contigentului vulnerabil de populație cu stare severă de sănătate și posibilitățile de reabilitare*”), cu următoarele comunicări de bază:

- „Subiectul vulnerabilității în procesul implementării bioeticii în instituțiile medicale din Republica Moldova” (OJOVAN, V.).
- „Probleme etice și vulnerabilitatea pacienților demenți” (CONDRATIUC, S.).
- „Vulnerabilitatea vârstnicului – concept multidimensional” (ȘORIC, G.; POPESCU, A.).
- „Conceptul de vulnerabilitate în contextual pandemiei COVID-19” (FEDERIUC, V.).
- „Vulnerabilitatea în contextul limitării accesului la serviciile de sănătate” (ȘARGU, E.).
- „Vulnerabilitatea pacientului hepatic în faza pretransplant. Implicații bioetice” (BANARI, I.).
- „Subiectul vulnerabilității în medicina de penitenciar” (COJOCARU, V.).
- „Vulnerabilitatea copiilor cu diabet zaharat de tip 1: premise bioetice de abordare interdisciplinară” (OJOVAN, V-na).

- „Subiectul siguranței pacienților cu afecțiuni psihice în contextul abordării vulnerabilității”
(DOROSEVICI, A.).

Prezentările s-au inclus în cele două secții tematice:

I. Vulnerabilitatea pacientului în cadrul investigațional contemporan.

II. Subiecte clinice ale vulnerabilității persoanelor cu probleme de sănătate în R.Moldova.

Lucrările Seminarului a decurs pe platformă on line.

Foruri științifice interuniversitare

Conferința Științifică Interuniversitară: „*Cercetarea, Dezvoltarea și Inovarea din perspectiva Eticii Global*”, 26 iunie 2020, Chișinău. Organizator: Departamentul Științe Socioumane, Universitatea Tehnică a Moldovei.

Raport:

Ojovanu Vitalie „*Orientări valorice în implementarea instituțională a Bioeticii în Republica Moldova*”.

8. Protecția rezultatelor obținute în formă de obiecte de proprietate intelectuală

Nu există date relevante.

9. Materializarea rezultatelor obținute

Rezultatele obținute în cadrul cercetării sunt materializate sub formă de publicații științifice menționate în compartimentul de mai sus. Printre documentele aprobate de autoritățile publice este ghidul metodologic:

Gheorghiu, I., Reaboi, N., Federiuc V. Repere metodologice cu privire la menținerea unui stil de viață sănătos în perioada de carantină. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Chișinău, 2020. https://mecc.gov.md/sites/default/files/repere_metodologice_mecc_v0.1_cc.pdf

Impactul social-economic preconizat reiese din raționalizarea eforturilor și resurselor în perioada de criză produsă de pandemia COVID-19, în special în scăderea poverilor asupra grupurilor vulnerabile și asupra sistemului de sănătate.

În cadrul cercetării sunt elaborate 4 teze de doctor, care urmează să fie susținute la etapele ulterioare ale proiectului.

10. Dificultățile în realizarea proiectului

Datorită acțiunilor antipandemice ale autorităților statului, caracterizate prin diferite restricții, au fost sistate deplasările planificate peste hotare. Concomitent o serie de acțiuni au fost reduse doar la online, ori în format mixt, ceea ce a creat o serie de incomodități fizice, psihice și organizaționale. Concomitent n-au fost posibile unele acțiuni, planificate suplimentar, de pretestare sociologică a unor grupuri vulnerabile și de specialiști dintr-o serie de instituții.

11. Concluzii

La etapa ***Studiul conceptului de vulnerabilitate din perspectivă interdisciplinară bioetico-socio-medicală la contingentul vulnerabil de populație*** al proiectului au fost determinate strategiile ce urmează să fie aplicate la etapele ulterioare, în ceea ce privește realizarea obiectivelor trasate. Pentru configurarea tacticilor ce vor constitui strategiile ulterioare, în anul I de realizare a Proiectului a fost stabilit suportul teoretic, fapt ce a inclus 3 componente importante: 1) studierea surselor științifice la subiect, publicate în diferite ediții de referință peste hotare, preponderent în țările ce au o experiență solidă în investigarea vulnerabilității la diferite

categoria de populație și aplicarea reușită a politicilor de asistență interdisciplinară a persoanelor/grupurilor vulnerabile. Au fost inițiate studii asupra conceptului de vulnerabilitate din perspectivă interdisciplinară pe următoarele direcții: a) conceptul de vulnerabilitate și aspectele sale bioetice; b) repere bioetice privind consilierea pacientului paliativ; c) aspectele socio-medice ale vulnerabilității pacienților – copii și vârstnici. 2) Analiza stării de lucruri în R.Moldova efectuată prin: a) studiul surselor autohtone publicate; b) investigarea pe teren a situației în unele instituții ce acordă asistență persoanelor/contingentului vulnerabil; c) colectarea informației de la persoane atribuite grupurilor vulnerabile și de la personalul ce activează în respectivele instituții. 3) A fost demarat studiul COVID-19 PsyImpact & PsySafe Program, studiu internațional sub egida Universității de Medicină și Farmacie” Iuliu Hațieganu” Cluj-Napoca. Scopul studiului studierea impactului pandemiei COVID-19 asupra sănătății mintale a personalului expus riscului crescut de contaminare (sănătate, situații de urgență, ordine publică, apărare și siguranță națională) și a populației generale, identificarea factorilor care pot determina reducerea riscului de apariție a tulburărilor anxioase. Au fost organizate activități de cercetare sub formă de foruri științifice, ateliere de lucru și mese rotunde în cadrul cărora au fost diseminate rezultatele cercetării sub formă de materiale științifice publicate.

Conducătorul de proiect,
dr. hab. în filos., conf. univ. _____ **Ojovan Vitalie**

Data: 18.11.2020

LS

Executarea Devizului de cheltuieli, conform anexei 2.3 din contractul de finanțare

Cifrul proiectului 20.80009.8007.36

Cheltuieli, mii lei						
Denumirea articolelor și alineatelor	Cod		Anul de gestiune 2020			
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat	Executarea a scontată	Sold
TOTAL		620,3	0,0	620,3	620,3	0,0
Cheltuieli de personal	210000	555,7	0,0	555,7	555,7	0,0
Remunerarea muncii	211000	453,6	0,0	453,6	453,6	0,0
Remunerarea muncii angajaților conform statelor	211180	453,6		453,6	453,6	
Remunerarea muncii temporare	211200					
Contribuții și prime de asigurări obligatorii	212000	102,1	0,0	102,1	102,1	0,0
Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	212100	81,7		81,7	81,7	
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	212200	20,4	0,0	20,4	20,4	0,0
Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală achitate de angajatori pe teritoriul țării	212210	20,4		20,4	20,4	
BUNURI ȘI SERVICII	220000	64,6	0,0	64,6	64,6	0,0
Servicii	222000	64,6	0,0	64,6	64,6	0,0
Servicii energetice și comunale	222100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energia electrică	222110					
Gaze	222120					
Energia termică	222130					
Apă și canalizare	222140					
Alte servicii comunale	222190					
Servicii informaționale și de telecomunicații	222200	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Servicii informaționale	222210					
Servicii de telecomunicații	222220					
Servicii de locațiune	222300					
Servicii de reparații curente	222500					
Formare profesională	222600					
Deplasări de serviciu	222700	31,0	-31,0	0,0	0,0	0,0
Deplasări de serviciu în interiorul țării	222710					
Deplasări de serviciu peste hotare	222720	31,0	-31,0	0,0		
Alte servicii	222900	33,6	31,0	64,6	64,6	0,0
Servicii editoriale	222910	22,0	31,0	53,0	53,0	
Servicii medicale	222920	11,6		11,6	11,6	
Servicii de cercetări științifice contractate	222930					
Servicii neatribuite altor alineate	222990					
PRESTAȚII SOCIALE	270000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Indemnizații pentru incapacitatea temporară de munca achitate din mijloacele financiare ale angajatorului	273500					
MIJLOACE FIXE	310000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Mașini și utilaje	314000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Procurarea mașinilor și utilajelor	314110					
STOCURI DE MATERIALE CIRCULANTE	330000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Combustibil, carburanți și lubrifianți	331000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților	331110					
Procurarea pieselor de schimb	332110					
Materiale pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110					
Materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou	336000	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Majorarea valorii materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	336100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	336110					

Rector Ceban Emil _____

Economist șef Lupașco Svetlana _____

Conducătorul de proiect Ojovan Vitalie _____

Data: _____

L.S.

Componenta echipei proiectului
Cifrul proiectului 20.80009.8007.36

Echipa proiectului conform contractului de finanțare (la semnarea contractului)						
Nr	Nume, prenume (conform contractului de finanțare)	Anul nașterii	Titlul științific	Norma de muncă conform contractului	Data angajării	Data eliberării
1.	Ojovan Vitalie	1962	Dr. hab	0,5	03.01.2020	31.12.2020
2.	Banari Ion	1983	Dr.	0,5	03.01.2020	31.12.2020
3.	Siric Ala	1967	Dr.	0,25	03.01.2020 01.10.2020	31.08.2020 31.12.2020
4.	Șoric Gabriela	1976	Dr.	0,25	03.01.2020	31.12.2020
5.	Cobîleanschi Oleg	1961	Dr. hab	0,25	03.01.2020 01.10.2020	31.08.2020 31.12.2020
6.	Condration Svetlana	1962	Dr.	1,0	03.01.2020	31.12.2020
7.	Federiuc Victoria	1982		0,5	03.01.2020	31.12.2020
8.	Cojocaru Viorel	1980		0,25	03.01.2020 01.10.2020	31.08.2020 31.12.2020
9.	Șargu Elena	1984		0,25	03.01.2020	31.12.2020
10	Dorosevici Alexandr	1984		0,25	03.01.2020	31.08.2020
11	OjovanVitalina	1990		0,5	03.01.2020	31.12.2020
12	Popescu Ana	1989		0,25	03.01.2020	31.12.2020

Ponderea tinerilor (%) din numărul total al executorilor conform contractului de finanțare	30%
---	-----

Conducătorul organizației _____ **CEBAN Emil**

Economist șef _____ **LUPAȘCO Svetlana**

Conducătorul de proiect _____ **OJOVAN Vitalie**

Data: 18.11.2020

LS

MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 165, tel.: (+373) 22 205 701, fax: (+373) 22 242 344, contact@usmf.md, www.usmf.md

16.06.2020 nr. 3
la nr. 59 din 01.06.2020

**Aviz favorabil
al Comitetului de Etică a Cercetării**

La proiectul de cercetare cu titlul: „Impactului pandemiei COVID-19 asupra sănătății psihice a personalului expus riscului crescut de contaminare (sănătate, situații de urgență, ordine publică, apărare și siguranță națională) și a populației generale, și evaluarea eficienței unui program-pilot de suport psihologic și intervenție terapeutică *COVID-19 PsyImpact & PsySafe Program*” conducător de proiect: **Ojovan Vitalie**, dr. hab. filos., conf. univ., șef catedră, Catedra de filosofie și bioetică, USMF „Nicolae Testemițanu”.

Comitetul de Etică a Cercetării al USMF „Nicolae Testemițanu”, examinând la ședința din 09 iunie 2020 următoarele documente:

1. Formularul de solicitare pentru evaluare etică a cercetării;
2. Protocolul cercetării;
3. CV-ul conducătorului științific;
4. CV-urile membrilor grupului de lucru,

a decis că proiectul de cercetare „Impactului pandemiei COVID-19 asupra sănătății psihice a personalului expus riscului crescut de contaminare (sănătate, situații de urgență, ordine publică, apărare și siguranță națională) și a populației generale, și evaluarea eficienței unui program-pilot de suport psihologic și intervenție terapeutică *COVID-19 PsyImpact & PsySafe Program*” corespunde exigențelor etice.

Președintele
Comitetului de Etică a Cercetării
dr. hab. șt. med., prof. univ.

Victor Vovc